

Kommunledningsförvaltningen
Annelie Högsund
0171-625166
annelie.hogsund@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Årsplan med budget för kommunstyrelsen 2023

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens årsplan med budget 2023 fastställs.

Ärendet

Bakgrund

År 2023 är sista året i fullmäktiges beslutade långsiktiga plan för 2020–2023. Fokus ökar därför på att nå planens målsättningar i kommunens sex övergripande uppgifter: Delaktighet och demokrati, Livslångt lärande, Självständigt liv, Gemenskap och upplevelser, Hållbar livsmiljö samt Näringsliv och arbetsmarknad.

För kommunstyrelsen innebär det framförallt fokus på sju av elva mål som kommunstyrelsen beslutat om i sin långsiktiga plan för perioden 2020-2023.

- Delaktighet och demokrati:
 - Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor
 - Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling
 - Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas
- Gemenskap och upplevelser:
 - Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna
- Hållbar livsmiljö:
 - Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter
 - Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden
- Näringsliv och arbetsmarknad:
 - Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer

Utifrån de uppgifter och mål som är i fokus har kommunstyrelsen tagit fram prioriteringar som ska bidra till kommunfullmäktiges måluppfyllelse. Prioriterade satsningar har även tagits fram till kommunens medarbetarmål och finansiella mål.

På grund av det rådande läget med en mer ansträngd tid framför oss har även kommunstyrelsen tilldelats sju riktade uppdrag under 2023. Syftet är att kunna bibehålla eller öka kvaliteten på kommunens leveranser, trots ett sämre ekonomiskt läge, till exempel genom nya arbetssätt och effektiviseringar.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens årsplan med budget 2023 har upprättats. Arbetet inleddes den 17 november med en workshop kring prioriterade satsningar för året där chefer och medarbetare från kommunledningsförvaltningen och samhällsbyggnadsavdelningen (plan och exploatering) deltog.

Efter att underlaget från workshopen sammanstälts genomfördes ytterligare en workshop den 20 december med KSAU:s ledamöter och chefer/strateger inom kommunledningsförvaltningen, där underlaget kring de prioriterade satsningarna bearbetades.

Nämndens ekonomiska förutsättningar i budget 2023 har hanterats i kommunledningsförvaltningens ledningsgrupp, med stöd av förvaltningens controller. En rapport har därefter upprättats där resultatet från båda workshops beaktats.

Ekonomiska konsekvenser

I budgetprocessen tilldelades inte kommunstyrelsen några extra medel för äskade strukturkostnader, vilket bland annat innebär att vissa tjänster inom förvaltningen saknar finansiering under 2023. Utöver det ålades nämnden med ett generellt besparingskrav som behöver hanteras. Det kan bland annat leda till att de tjänster som är vakanta inte kan återbesättas eller skjuts på framtiden och att vissa prioriterade satsningar inte kan utföras.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inga sociala eller miljömässiga konsekvenser har beaktats.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-01-23

Rapport, Kommunstyrelsens årsplan med budget 2023 och plan för år 2024-2025

Hannu Högberg
Stabschef, KLF

Daniel Nilsson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:

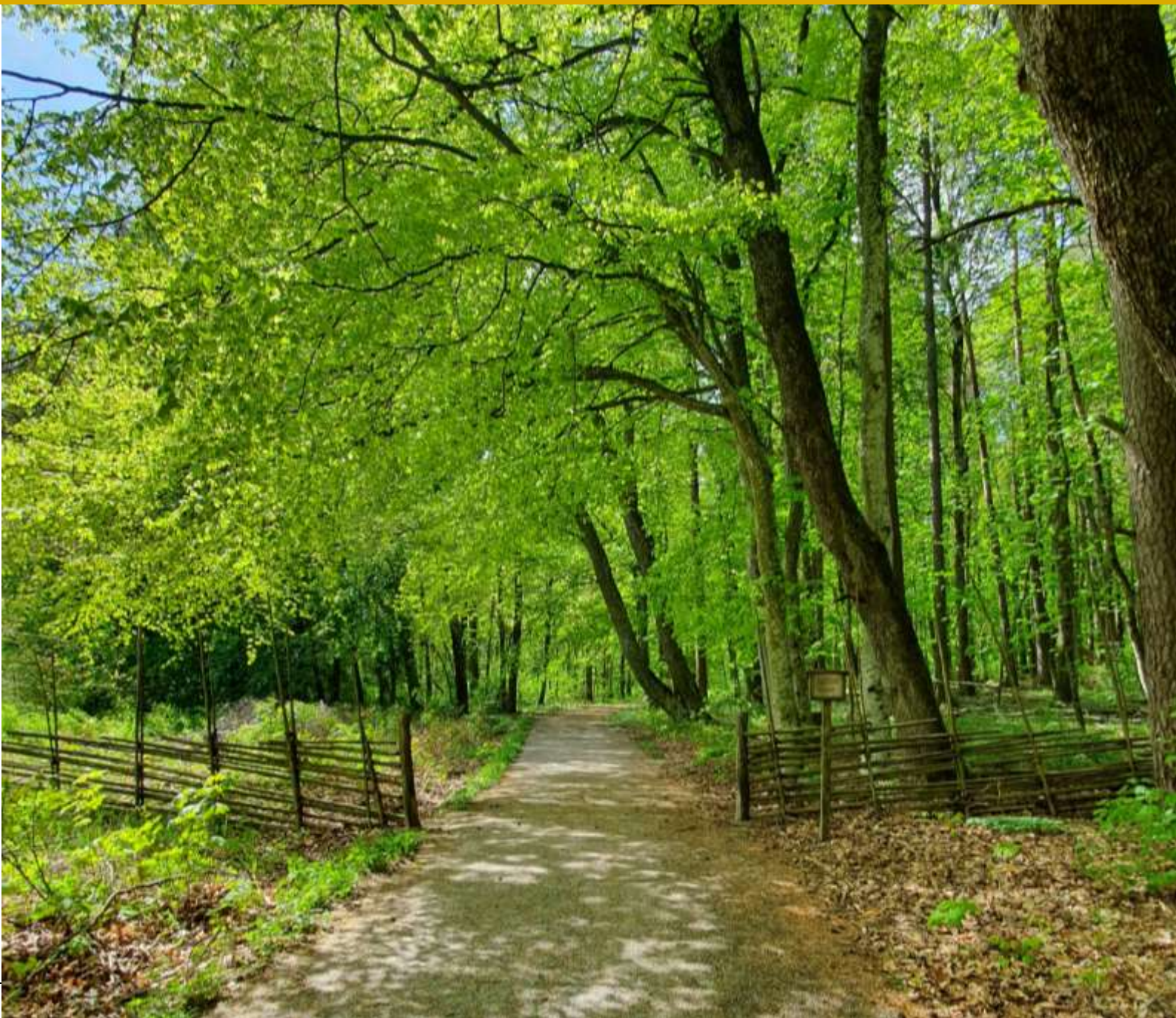
Kommunfullmäktige, för kännedom
Kommunledningsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen, Plan- och exploateringsavdelningen

Årsplan med budget 2023

med plan för år 2024–2025

Kommunstyrelsen, dnr KS 2022/612

Innehållsförteckning

Inledning	3
Kommunens styrmodell	4
Röda tråden mellan planerna	4
Vad innehåller nämndens årsplan?	4
Vad är skillnaden mellan nämndens årsplan och långsiktiga plan?	5
Hur följs årsplanen upp?	5
Hur sker arbetet med kommunstyrelsens uppsiktsplikt och internkontroll?	5
Förutsättningar, prioriteringar och risker	6
Förutsättningar	6
Prioriteringar	7
Risker	17
Årets budget	17
Driftsbudget	17
Investeringsbudget	17

Inledning

Ett av Enköpings kommuns tillväxtmål är att vi 2030 ska vara 50 000 invånare. Det målet kommer vi att uppnå tidigare, även fast ökningstakten har minskat under 2022 jämfört med rekordåret 2021. Företagsetableringar har under året inte visat någon tendens till att mattas av vilket visar Enköpings starka och strategiska läge. Enköpings kommun är en medelstor kommun i ett snabbväxande Mälardalen där vi behöver utveckla våra samarbeten med närliggande kommuner. Ett fokusområde, i samarbetet inom fyra Mälärstäder, är hur vi samverkar för att bromsa utvecklingen av brott i välfärden och de kriminella nätverk som finns i vårt närområde.

Osäkerheten för de kommande åren är stor då vi påverkas av kriget i Ukraina, hög inflationstakt samt stigande el- och räntekostnader. Utmaningen kommer vara både att gasa och bromsa för en fortsatt utveckling av kommunens verksamheter. De ekonomiska utmaningar de kommande åren är tuffa och här har kommunstyrelsen en viktig uppgift att följa de besparingskrav som är lagda i samarbete med övriga nämnder. Vi behöver samtidigt utveckla vår strategiska styrning av kommunens ekonomi och kvalitetsarbete utifrån ett koncerntänk.

Kommunstyrelsen har ett stort ansvar i målen som handlar om demokrati, transparens och information med mera. Vi har fortsatta utmaningar, såsom medborgarinflytande och mellanvalsdemokrati. Inom dessa områden arbetar vi vidare för att uppnå de ambitioner som är satta. Den strategiska stadsbyggnaden fortsätter att vara kommunstyrelsens ansvar och här måste resan från att bygga hus till att bygga samhälle fortsätta. Vi behöver utveckla vårt strategiska arbete med att se stadsdelar i sin helhet och att synliggöra den processen samt skapa möjligheter till dialog med invånarna. Plexutskottet har ett särskilt ansvar för att ta fram visionen och en tillväxtstrategi för hur Enköpings kommun ska växa de kommande åren. Det arbetet ska naturligtvis ske i dialog med våra medborgare.

Under hösten 2022 tillträdde vår nya kommundirektör Daniel Jansson-Hammargren. Tillsammans ska vi utveckla Enköpings varumärke, både som arbetsgivare och för att visa vilken fantastisk kommun Enköping är att bo och verka i.

Peter Book
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunens styrmodell

Kommunens uppgifter och verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges långsiktiga plan baseras på ett antal uppgifter som kommunen har till uppdrag att tillhandahålla kommunen invånare.

Uppgifterna utgår från både kommunens frivilliga och lagstyrda uppdrag.

- *Delaktighet och demokrati*
- *Livslångt lärande*
- *Självständigt liv*
- *Gemenskap och upplevelser*
- *Hållbar livsmiljö*
- *Näringsliv och arbetsmarknad*

Med kommunens uppgifter som bas har 20 långsiktiga mål för 2023 skapats. Kommunens nämnder beslutar om årliga prioriterade satsningar i syfte att nå de långsiktiga målen 2023.

Bedömningen av måluppfyllelsen görs enligt följande skala:

- På rätt väg: Vi ligger bra till för att nå målet 2023
- Delvis på rätt väg: Vi är på rätt väg men troligtvis inte i den takt vi behöver för att nå målet 2023
- Ej på rätt väg: Utvecklingen står stilla eller går åt fel håll för att nå målet 2023

Röda tråden mellan planerna

Vad innehåller nämndens årsplan?

Årsplanen består av årets plan och resurser för att nå nämndens långsiktiga plan. Årsplanen är till för att lokalisera vart på resan nämnden befinner sig för att uppnå de långsiktiga målen och med hjälp av uppdaterade förutsättningar och budgetramar beskriva prioriteringar för att nå dit, samt dess risker.

Vad är skillnaden mellan nämndens årsplan och långsiktiga plan?

Den långsiktiga årsplanen beslutas vart fjärde år i både kommunfullmäktige och nämnd i samband med en ny mandatperiod, till skillnad från årsplanen som tas fram och beslutas varje år. De två planerna kompletterar varandra och ska ses i ett sammanhang.

Nämndens långsiktiga plan har en nära koppling till kommunfullmäktiges motsvarighet.

Årsplanen är en nedbrytning av den långsiktiga planen. Årsplanen ska fungera som en plattform att strukturera årets uppföljning kring. En väl genomarbetad årsplan ger förutsättningar för en tydlig uppföljning och därmed bättre styrning.

Hur följs årsplanen upp?

Uppföljningar sker löpande under året och rapporteras till nämnd och kommunstyrelse fyra gånger per år, i tertialrapport april, delårsrapport augusti, ekonomisk rapport oktober och verksamhetsberättelse för helåret. Dessutom sker återkommande rapporteringar och information i specifika frågor.

Hur sker arbetet med kommunstyrelsens uppsiktsplikt och internkontroll?

Enligt kommunallagen 6 kap §1 ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs.

Kommunstyrelsen ska också se till att den egna verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt (kommunallagen 6 kap §6). Kommunstyrelsen beslutar årligen om en internkontrollplan för nämndens verksamhet.

Enligt kommunens regler för intern styrning och kontroll ska kommunstyrelsens internkontrollplan följas upp två gånger per år. Detta sker i samband med delårsrapporten i augusti samt vid årsredovisningen. En gång per år ska även kommunstyrelsen följa upp hela kommunens internkontroll samt systemet för den interna kontrollen. Det görs första kvartalet året efter verksamhetsåret.

Förutsättningar, prioriteringar och risker

Förutsättningar

Enköping, liksom Sveriges övriga kommuner, lämnar ett ekonomiskt framgångsrikt 2022 bakom oss och möter ett betydligt tuffare 2023. Osäkerheten kring extrema energipriser, höjda räntor, hög inflation och extra pensionskostnader i kombination med lägre skatteintäkter kommer att innebära stora påfrestningar och påverka både kommunens egen verksamhet och andra aktörer i kommunen. För kommunstyrelsens verksamheter har osäkerheten inneburit en högre arbetsbelastning. Behov av tätare kalkyler och prognoser, dyrare upphandlingar som krävt omtag, extrainsatta sammanträden och andra möten, ett ökat behov av kommunikation och ett ansträngt näringsliv har lett till en ökad arbetsbelastning för personalen inom kommunstyrelsens verksamheter.

För Enköping är det viktigt att samarbeta och samverka med olika aktörer för att skapa gemensam kraft och insikter kring de utmaningar vi står inför. Gemensamma projekt och informationsutbyten skapar förutsättningar för utveckling och utbildning, men kan även förbereda oss på kommande utmaningar. Exempel på samarbeten är en avsiktsförklaring mellan Försvarmakten, Enköpings kommun och Mälardalens universitet om ett gemensamt intresse för vidare samverkan rörande **kompetensutveckling, "Loft – Leda och Organisera Förnyelse och Transformation"** - där Enköping, som en av sex kommuner i Sverige, får del av tillämpad forskning och utveckling inom området kommunal ledning och styrning, med fokus på digital transformation, innovation och innovationsledning samt ett avtal med Mälardalens universitet om att genomföra tre förstudier inom områdena *social hållbarhet, styrning för ett hållbart Enköping* samt *näringslivsutveckling*.

En hållbar utveckling innebär att dagens behov uppnås utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. I Enköpings kommun är arbetet med det sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten ett viktigt och prioriterat område. Kommunen deltar bland annat i ett flertal regionala och mellanregionala samarbeten där syftet att utveckla och driva hållbarhetsarbetet tillsammans. Exempel på sådana samarbeten är den *regionala utvecklingsstrategin* (RUS) tillsammans med övriga kommuner i Uppsala län samt Region Uppsala, *Färdplan för ett hållbart län*, där kommunen tecknat avtal med Länsstyrelsen om fyra hållbarhetslöften och *den gemensamma utvecklingsplanen* (GUP) tillsammans med Fyra Mälarstäder (4M), ett samverksansprojekt tillsammans mellan Enköping, Strängnäs, Eskilstuna och Västerås. För att få ett ökat fokus på frågorna har kommunen även egna pågående arbeten inom hållbarhetsområdet, exempelvis klimatkontraktet, miljödiplomering, långsiktig ekonomisk plan och förstudien kring social hållbarhet. Inom social hållbarhet kommer även ett utskott tillsättas under 2023 för att få ytterligare fokus på området.

Totalförsvarsutvecklingen och ett svenskt medlemskap i försvarsalliansen Nato kommer med all säkerhet påverka Sveriges kommuner i ganska stor utsträckning. Inom de närmaste åren väntas nya lagar och föreskrifter där kommunerna och deras verksamheter direkt kommer att påverkas. Exakt på vilket sätt är ännu inte helt tydligt men redan idag finns statliga utredningar som pekar ut såväl utveckling av skyddade utrymmen, mottagande av internflyktingar vid evakuering av andra delar av landet och ökade krav på försörjningsberedskap inom kommunal vård- och omsorg. Kommunstyrelsens verksamheter behöver därför ha ett fortsatt fokus på åtgärder som får så stor effekt som möjligt på hela samhällets (kommunens) och koncernens förmåga att hantera störningar.

Prioriteringar

År 2023 är sista året i fullmäktiges beslutade långsiktiga plan för 2020–2023. Fokus ökar därför på att nå planens målsättningar i kommunens sex övergripande uppgifter: Delaktighet och demokrati, Livslångt lärande, Självständigt liv, Gemenskap och upplevelser, Hållbar livsmiljö samt Näringsliv och arbetsmarknad.

För kommunstyrelsen innebär det framförallt fokus på sju av elva mål som kommunstyrelsen beslutat om i sin långsiktiga plan för perioden 2020-2023.

- *Delaktighet och demokrati:*
 - *Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor*
 - *Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling*
 - *Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas*
- *Gemenskap och upplevelser:*
 - *Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt samarbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna*
- *Hållbar livsmiljö:*
 - *Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter*
 - *Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden*
- *Näringsliv och arbetsmarknad:*
 - *Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer*

Utifrån de uppgifter och mål som är i fokus har kommunstyrelsen tagit fram prioriteringar som ska bidra till kommunfullmäktiges måluppfyllelse. Prioriterade satsningar har även tagits fram till kommunens medarbetarmål och finansiella mål.

På grund av det rådande läget med en mer ansträngd tid framför oss har även kommunstyrelsen tilldelats sju riktade uppdrag under 2023. Syftet är att kunna bibehålla eller öka kvaliteten på kommunens leveranser, trots ett sämre ekonomiskt läge, till exempel genom nya arbetssätt och effektiviseringar.

KF 2023 - Verksamhetsmål

Delaktighet och demokrati

Vi ska skapa goda förutsättningar för Enköpingsborna att ta del av och påverka samhällsutvecklingen, direkt eller indirekt genom sina folkvalda. Förutsättningar för det skapas till exempel genom tydliga och transparenta politiska processer men också direkt med medborgarna genom information, medborgardialog och insyn i kommunens gemensamma angelägenheter.

Kommunens utveckling är beroende av medborgarnas delaktighet och förtroende för kommunen. Kommunfullmäktige har beslutat att målen inom *Delaktighet och demokrati* därför har högsta prioritet. Det innebär bland annat ett ökat fokus på:

- Utveckling av och medverkan i medborgardialoger, bland annat med ungdomar och medborgare i kransorter/landsbygd
- Få fler medborgare att delta i kommunens utveckling
- Främja insyn i demokratiska processen
- Nya sätt att informera om politiska beslut och verksamhet
- Göra organisationen mer tillgänglig för invånarna

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar att leda och samordna utvecklingen av

medborgarnas delaktighet och samverkan kring kommunens utveckling. Genom hög tillgänglighet, medborgardialoger och en transparent styrning av kommunens verksamheter ökar vi medborgarnas delaktighet och förtroende för kommunens framtida utveckling.

KF mål 2023	Beskrivning
<p>Mål 1: Det finns flera ändamålsenliga sätt att komma i kontakt med kommunen och man får snabba svar på sina frågor</p>	<p><i>Enköpingsborna ska uppleva att det alltid är lätt att komma i kontakt med kommunen via någon av kommunens kommunikationskanaler för att snabbt få svar på sina frågor. Vi behöver därför utveckla fler kanaler för dialogen med medborgarna, som chattar och "brevkorgar" för sms.</i></p> <p><i>Kommunstyrelsen ska möjliggöra en kommunikativ organisation med ett genomtänkt och välfungerat kommunikationssystem. Ambitionen är att enköpingsborna upplever att kommunen är tillgängligt alla tider på dygnet. Du ska alltid bli trevligt bemött i din kontakt med oss. Vi ska skapa bättre förutsättningar för fler att föra dialog om kommunens utveckling, genom både fysiska och virtuella informationsplatser. Vi är samtidigt lyhörda för behov av personliga möten i processer, utvecklingsfrågor och enskilda ärenden.</i></p>
<p>Mål 2: Enköpingsborna känner förtroende för hur kommunen styrs och känner att de kan vara delaktiga i kommunens utveckling</p>	<p><i>Målet är att Enköpingsborna känner förtroende för kommunen och demokratin. Genom kommunens kanaler ska transparent information ges om de processer som är viktiga för att skapa förtroende och delaktighet. Målet adresserar också arbetet med att fånga upp medborgarnas behov och idéer, bland annat genom samråd med invånare och företag.</i></p> <p><i>För kommunstyrelsen innebär detta en fokusering på att kommunens verksamhet och målsättning ska vara väl känd för enköpingsborna. Kommunens arbetssätt ska präglas av långsiktighet och transparens vilket underlättar för enköpingsborna att ha insyn och kunna påverka beslut innan de fattas. När kommunens målbild är tydlig upplever de som bor och verkar i kommunen att de beslut som fattas medvetet driver utvecklingen i den önskade riktningen. Det ökar möjligheten till inflytande och möjliggör för fler aktörer att bidra till kommunens utveckling. En utveckling av digitala möjligheter till inflytande är en ambition till 2023.</i></p>
<p>Mål 3: De som bor på landsbygden känner att deras del av kommunen också utvecklas</p>	<p><i>Sammanhållningen mellan land och stad är viktig för att Enköping ska utvecklas på ett bra sätt. En tydlig dialog och samverkan ska lyfta kommunens olika geografiska områden, genom exempelvis kransråd, landsbygds-utvecklare och en förankrad landsbygdsstrategi. Ortsanalysernas intentioner ska tas tillvara.</i></p> <p><i>För kommunstyrelsen innebär detta att det till 2023 ska finnas en tydlig strategi som efterlevs och som därmed bidrar till balans mellan invånarnas förväntningar och kommunens leverans och resultat. Det kan till exempel handla om hur kommunal närvaro i kransorter kan öka genom nya smarta lösningar som är anpassade för landsbygdens behov. Kommunens identitet och varumärke ska tydligt visa upp hela kommunen och dess olika värden vilket i sin tur skapar en samhörighet mellan Enköpings invånare. För att öka inflytandet och lyfta in hela kommunens behov behöver forum för dialoger utvecklas och övergripande beslut som fattas belysas ur ett landsbygdsperspektiv.</i></p>

Årets prioriterade satsningar inom delaktighet och demokrati

Prioriteringar	Beskrivning
Bemötande och tillgänglighet	Vi ska formulera, påbörja och samordna ett kommungemensamt utvecklingsarbete kring kommunens bemötande och tillgänglighet för kommunens medborgare, företag och föreningar.
Öka förtroendet hos enköpingsborna	Vi ska öka enköpingsbornas förtroende genom en ändamålsenlig och transparent koncernstyrning av ett hållbart växande Enköping (enligt resultat i pågående förstudie).
Ökat inflytande för invånare på landsbygden	Vi ska skapa förutsättningar för ökat inflytande för invånare på landsbygden.

Livslångt lärande

Vi ska ge alla, från små barn till vuxna, förutsättningar att utveckla och utbilda sig, för att ge alla Enköpingsbor bra förutsättningar i livet och möjligheten att kunna leva ett självständigt liv.

Under 2023 har kommunfullmäktige beslutat att fokuserat verka för att alla barn ska klara sin skolgång. Bland annat innebär det att:

- Alla elever ska nå en gymnasieexamen
- Rätt resurser i förskolan för att inte öka storlek på barngrupperna

I kommunstyrelsens långsiktiga plan finns särskilt fokus på ett av målen inom uppgiften *Livslångt lärande*, mål 6 *"Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar"*. I kommunfullmäktiges årsplan 2023 är det inte ett mål med särskilt fokus. Därför har kommunstyrelsen inga nya prioriterade satsningar för året under uppgiften *Livslångt lärande*.

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 6: Enköping är en attraktiv skolkommun för både personal, elever och föräldrar	<p><i>Bra utbildningsmöjligheter är en av kommunens viktigaste framgångsfaktorer. Barn och elever som mår bra och utvecklas väl är grunden, men många andra faktorer som exempelvis lokaler, utemiljö, arbetsmiljö och anställnings-villkor bidrar också till att skapa bilden av Enköping som en bra skolkommun.</i></p> <p><i>Kommunstyrelsen bidrar till detta mål genom att lägga extra fokus på att skapa förutsättningar för effektiva och funktionella skollokaler, verksamhetsutveckling där digitalisering kan vara ett verktyg samt den övergripande ambitionen om att Enköping ska vara en attraktiv arbetsgivare vilket utvecklar medarbetare och lockar fler till ett arbete i Enköpings kommun.</i></p>

Gemenskap och upplevelser

Vi ska, med särskilt fokus på barn och ungdomar, skapa förutsättningar för ett attraktivt kultur- och friluftsliv, idrottande och sociala träffpunkter som utvecklar Enköpingsbornas livskvalitet, bidrar till en meningsfull fritid samt stärker våra besökares bild av Enköping.

Gott samarbete med civilsamhället viktigt för att vara en attraktiv kommun att bo och arbeta i och besöka. Under 2023 har därför kommunfullmäktige beslutat om extra fokus på att:

- Fortsätta utveckla processen för dialog och kommunikation mellan kommunen, föreningsliv och civilsamhället

Kommunstyrelsen har, tillsammans med övriga nämnder i kommunen, ett ansvar för hur dialogen och kommunikationen mellan kommunen och civilsamhället sker. Genom samordning av ett kommungemensamt utvecklingsarbete skapar vi goda förutsättningar för bemötande, dialog, samverkan och återkoppling mellan kommunen och civilsamhället

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 12: Kommunens offentliga miljöer är inbjudande, trygga och tillgängliga	<p><i>Kommunen har planer för uppgradering, skötsel och utveckling av sina utemiljöer i hela kommunen. Stads kärnan kring torget ska utvecklas och locka både besökare och företag. Det arbetet ska bidra till att Enköping blir "Årets stads kärna 2025". Genomförande av trafik-strategi och parkeringspolicy skapar förutsättningar för flera bilfria, öppna och inkluderande mötesplatser.</i></p> <p><i>Kommunstyrelsen bidrar till detta mål genom att lägga extra fokus på att skapa förutsättningar inom ramen för den strategiska och fysiska planeringen. Ambitionen för centrumutvecklingen är att alla berörda aktörer arbetar tillsammans mot de gemensamma målen och att förutsättningarna inför Årets stads kärna 2025 är bästa möjliga.</i></p>
Mål 13: Enköpings kommun har ett attraktivt sam-arbete med föreningsliv och företagare i leveransen av service till invånarna	<p><i>I framtiden kommer inte kommunen själv att kunna leverera på den servicenivå som många förväntar sig. Vi måste samarbeta med de föreningar och företagare som är engagerade i kommunen.</i></p> <p><i>Kommunstyrelsen bidrar till detta mål genom att lägga extra fokus på att skapa goda förutsättningar för andra aktörer att bidra till samhällsutveckling. En grundförutsättning är att dialogen mellan kommunen och föreningar samt företag måste vara välutvecklad och att det finns samverkansforum och modeller där fler aktörer kan bidra utifrån sina givna förutsättningar.</i></p>

Årets prioriterade satsningar inom gemenskap och upplevelser

Prioriteringar	Beskrivning
Dialog och samverkan mellan kommunen och civilsamhället	Vi ska utforma, påbörja och samordna ett kommungemensamt utvecklingsarbete som skapar goda förutsättningar för bemötande, dialog, samverkan och återkoppling mellan kommunen och civilsamhället.

Hållbar livsmiljö

Vi ska långsiktigt och kontinuerligt bevara, vårda och utveckla hela kommunens miljöer, infrastruktur, skyddsfunktioner och samhällsbyggande på ekonomiskt, socialt, och ekologiskt hållbara sätt som förhindrar olyckor och skapar trygghet samt hälsosamma och goda miljöer för alla generationer.

Goda livsmiljöer är en förutsättning för att Enköping ska vara en attraktiv kommun. Under 2023 har kommunfullmäktige beslutat om följande prioriteringar:

- Ökat fokus på hur vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter
- Landsbygds- och näringslivsprogrammen ska konkretiseras och förverkligas
- Utvecklingsprojekt inom miljö och klimat, samt strategiska miljöarbeten och planer, ska bli del i ordinarie verksamhetsutveckling

Inom kommunstyrelsens verksamheter finns det övergripande ansvaret för samordningen av kommunens hållbarhetsarbete. Kommunen har sedan flera år tillbaka arbetat med miljödiplomering av sina verksamheter. Under 2022 har även ett stort arbete inletts inom social hållbarhet, där samverkan både inom kommunkoncernen och med andra aktörer i samhället skett. Under 2023 kommer ett socialt hållbarhetsutskott att tillsättas för att få ett ytterligare fokus på området.

Under 2022 har ett program för landsbygdsutveckling tagits fram och ska beslutas i kommunfullmäktige under våren 2023. Kommunstyrelsen har, tillsammans med övriga nämnder i kommunen, ett ansvar för att programmet för landsbygdsutvecklingen i kommunen genomförs.

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 15: I kommunen tar vi ansvar för vår natur och bidrar till hållbara miljöer	<p><i>Som kommun ska vi ta hand om vår natur och våra natur-resurser såsom vatten för att kommande generationer också ska kunna glädjas åt dem.</i></p> <p><i>För kommunstyrelsen innebär detta att nämnden 2023 har en tydlig samordnande och ledande roll för generationsmålet. Kommunstyrelsen kan därmed säkerställa att de beslut inom hållbarhet som fattas genomförs - att vi går från ord till handling. En ambition finns även att öka samarbetet med andra aktörer för att växla upp hållbarhetsarbetet inom särskilt prioriterade områden. Organisationen ska 2023 arbeta på ett systematiskt sätt med miljöfrågor och den egna miljöpåverkan och därmed föregå med gott exempel.</i></p>
Mål 16: Enköpings kommun ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit	<p><i>För skolan och omsorgen behöver värdegrundsarbetet vara levande på olika sätt för att verksamheterna ska präglas av trygghet, jämställdhet och tillit.</i></p> <p><i>För kommunstyrelsen innebär detta att KS 2023 har en tydlig samordnande och ledande roll för de sociala hållbarhetsfrågorna. Ett viktigt område är fortsatt arbete med att integrera sociala frågor i samhällsplaneringen för att säkerställa att vi bygger hållbara samhällen och inte bara hus. Frågor om trygghet, jämställdhet och barnperspektiv ska därför till 2023 integrerats på ett effektivt sätt i den politiska processen vilket gör att beslut och planer kan belysas ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Med grund i analys av kommunen och samhället som helhet, skapar kommunstyrelsen förutsättningar för att åstadkomma hållbar förändring i kommunens olika geografiska delar.</i></p>
Mål 17: Vi tar tillvara på landsbygdens och Mälarens resurser och möjligheter	<p><i>Enköping är en landsbygds-kommun vid Mälaren med tillgångar och möjligheter som har stor potential. I samverkan med människor och organisationer kan vi utveckla kommunen till gagn för Enköpingsborna</i></p>

KF mål 2023	Beskrivning
	<p><i>och en växande besöksnäring.</i></p> <p><i>För kommunstyrelsen är ambitionen till 2023 att landsbygden och målmiljöns värden är identifierade och att det finns en tydlig målbild för hur kommunen vill ta om hand och utveckla dessa resurser. I detta arbete ska ett aktivt samarbete finnas med andra aktörer i regionen för att utveckla värdena.</i></p>
Mål 18: Kransorternas utveckling och tillväxt är viktig för dess invånare, men även för den omkringliggande landsbygden	<p><i>Kommunen har en än tydligare roll som samhällsutvecklare i våra mindre orter. I samverkan med egna bolag och med marknaden ska potentialen tas tillvara. Utveckla den digitala infrastrukturen. Säkra en långsiktigt hållbar livsmedels-försörjning.</i></p> <p><i>För kommunstyrelsen innebär detta ett arbete med långsiktiga och hållbara utvecklingsplaner för orterna fram till 2023. Arbetsättet ska präglas av samverkan, dialog och lyhördhet. Anpassad och smart serviceutveckling och boendeformer tillsammans med fullgod digital infrastruktur ger goda möjligheter till företagande och hållbar livsstil i orterna och på landsbygden. Kommunen har till 2023 en strategi som organisationen agerar efter för att säkerställa balansen mellan bebyggelseutveckling och livsmedelsförsörjning.</i></p>

Årets prioriterade satsningar inom hållbar livsmiljö

Prioriteringar	Beskrivning
Fortsatt hållbarhetsarbete	Vi ska samordna det kommungemensamma arbetet inom ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet och säkerställa att det fortsätter med hela kommunen som en aktiv part.
Program för landsbygdsutveckling	Vi ska skapa förutsättningar så att ett samordnat utvecklingsarbete inleds enligt programmet för landsbygdsutveckling.

Näringsliv och arbetsmarknad

Vi ska göra kommunen attraktiv genom att skapa gynnsamma villkor för företag och arbetsgivare, bland annat genom att arbeta innovativt med att utveckla kompetensförsörjning, ha en god och effektiv offentlig service samt goda kommunikationer.

Ett växande Enköping ökar förväntningarna på kommunen att vara en attraktiv kommun för företag och organisationer. För att leva upp till de ökade förväntningarna är kommunfullmäktiges prioritering för 2023 att:

- Fokusera på tillgänglighet, bemötande och leverans

Under 2022 har ett program för kommunens näringslivsutveckling beslutats i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att leda och samordna arbetet med programmet för näringslivsutvecklingen i kommunen och driva utvecklingen i enlighet med programmet.

KF mål 2023	Beskrivning
Mål 19: Enköping är en attraktiv kommun för företag och organisationer	<p><i>Företag och organisationer (som till exempel försvars-makten och Fjärdhundraland) ska uppleva att kommunen är en bra part i deras utveckling.</i></p> <p><i>2023 har kommunstyrelsen i dialog med näringslivet och andra berörda nämnder skapat goda förutsättningar för företag och organisationer att utvecklas i Enköpings kommun. Kommunen är attraktiv för nyetableringar och företagsutveckling med gott anseende som vilar på en grund av goda relationer och aktiv kommunikation.</i></p> <p><i>För att säkerställa att KF-målet uppfylls har kommunstyrelsen till 2023 tagit ett strategiskt och långsiktigt grepp om näringslivsfrågorna bland annat genom att vara en aktiv part i markstrategiska frågor och ha en tydlig bild av vilket typ av näringsliv som behövs i Enköping. Dessutom tar kommunstyrelsens en aktiv roll i lobbyarbete kopplat till frågor om till exempel infrastruktur och teknisk försörjning som påverkar näringslivets utveckling men där kommunen inte själv har rådighet över frågorna. Ett annat viktigt område som utvecklats till 2023 är samarbetet kring företagande, utbildning och arbetsmarknadsfrågor som syftar till att öka matchningen mellan invånarnas behov av arbete och företagens behov av kompetens.</i></p>

Årets prioriterade satsningar inom näringsliv och arbetsmarknad

Prioriteringar	Beskrivning
Program för näringslivsutveckling	Vi ska skapa förutsättningar så att ett samordnat utvecklingsarbete inleds enligt näringslivsprogrammet.

KF 2023 - Medarbetarmål

Enköpings kommunkoncern ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare med en hållbar arbetsmiljö, där medarbetare vill, kan och får utvecklas.

Genom att vara en attraktiv arbetsgivare får vi medarbetare att söka till oss och redan anställda att fortsätta vilja utveckla Enköpings kommun tillsammans med medborgare, brukare, kunder och kollegor. De som lämnar kommunen blir goda ambassadörer för kommunens arbetsgivarvarumärke och ger förutsättningar för kommunen att attrahera och rekrytera in nya kollegor. Kommunens medarbetare och chefer är viktiga i arbetet med att utveckla Enköpings kommunkoncern vidare.

Kommunstyrelsens verksamheter ska fortsätta utveckla och stödja ledarskapet och medarbetarskapet i kommunen och därmed bidra till att Enköpings kommun upplevs som en attraktiv och hållbar arbetsgivare.

	KF mål 2023
Medarbetarmål	Mål 21: Ökat medarbetarengagemang
	Mål 22: Ledare/chefer känner att de har rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och utvecklas i sin roll
	Mål 23: Sjukfrånvaron i Enköping ska minska
	Mål 24: Kommunens (externa) personalomsättning är lägre än åtta procent

Årets prioriterade satsningar för medarbetarmålen

Prioriteringar	Beskrivning
Stöd för ledarskap och medarbetarskap	Vi ska fortsätta utveckla och stödja ledarskapet och medarbetarskapet i kommunen, samt bidra till att Enköpings kommun upplevs som en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Det ska finnas goda förutsättningar för att utveckla sin verksamhet genom till exempel med digitalisering som stöd

KF 2023 - Finansiella mål

Kommunens tre långsiktiga finansiella mål för perioden 2020–2023 är:

- *Resultatet ska inte understiga 2 procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning för perioden 2020–2023*
- *Soliditeten ska inte understiga 20 procent för perioden 2020–2023*
- *Självfinansieringsgraden ska vara inom intervallet 50–100 procent för perioden 2020–2023*

De ekonomiska förutsättningarna har försämrats den senaste tiden, något som ser ut att fortsätta även under 2023. Tack vare att tidigare års resultat och måluppfyllelse varit hög har kommunen därför haft möjlighet att justera nivåerna det sista året och ändå nå de finansiella målen för perioden 2020–2023.

Finansiella mål	Mål 2020-2023	Årets mål
Resultatet ska inte understiga 2 procent av skatteintäkter och generella bidrag för perioden 2020-2023	2 %	0,5 %
Soliditeten ska inte understiga 20 procent för perioden 2020-2023	20 %	25 %
Självfinansieringsgraden ska vara inom intervallet 50-100 procent för perioden 2020-2023	50 -100%	38 %

Med anledning av det försämrade ekonomiska läget för kommunen krävs tydliga och kloka anpassningar för en långsiktigt hållbar ekonomi. Kommunstyrelsens verksamheter har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomiprocesser och ska skapa förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar ekonomi i hela kommunkoncernen.

Årets prioriterade satsningar för de finansiella målen

Prioriteringar	Beskrivning
Ansvarsfull ekonomi	Vi ska skapa förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar ekonomi.

Riktade uppdrag

Uppdrag från Kommunfullmäktige

De ekonomiska förutsättningarna är mer ansträngda än på länge under 2023, vilket begränsar möjligheterna till nysatsningar. Utmaningen blir att behålla kvaliteten i kommunens fina verksamheter, samtidigt som arbetssätt och samarbeten effektiviseras för att skapa utrymme för ny utveckling.

För att göra den politiska viljan om verksamhetsutveckling möjlig ger kommunfullmäktige ett antal riktade, övergripande uppdrag till kommunstyrelsen.

Uppdrag	Uppdragsbeskrivning
Frigör resurser för verksamhetsutveckling	<p>Sveriges kommuner ställs inför allt svårare ekonomiska utmaningar, samtidigt som förväntningar och krav ökar. Enköping är inget undantag. För att finansiera kommunens välfärdsuppdrag och utveckling behöver både arbetssätt och verksamheter effektiviseras och omprövas. Effekterna av det ska i minsta möjliga mån påverka dem som kommunen är till för, annat än i positiv riktning.</p> <p>Kommunstyrelsens uppdrag är att göra en verksamhetsöversyn på övergripande nivå. Föreslå samordning, effektivisering och verksamhetsutveckling. Effektiviseringen ska ge vinster som motsvarar det belopp som finns under centrala poster motsvarande 55,4 miljoner kronor. Vid behov fattas politiska beslut i respektive nämnd. Arbetet ska i ett första skede ge underlag för beslut om en ändringsbudget på fullmäktigesammanträdet senast i juni 2023. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budget är undantagen för ytterligare effektivisering 2023.</p>
Minska kommunens energibehov	<p>Energisituationen i Sverige är kraftigt ansträngd. Höga priser på el och risk för elbrist under vissa timmar i vinter gör att kommunen behöver minska användningen av alla energislag, inte minst elanvändningen. I kommunens budget finns ett belopp avsatt för kommunens elkostnader under centrala poster motsvarande 51,5 miljoner kronor. Den fördelas vid behov ut till nämnderna när kostnadsläget har klarlagts.</p> <p>Kommunstyrelsens uppdrag är att utreda och vidta energibesparingsåtgärder för att hålla tillbaka verksamheternas ökande energikostnader för el, värme och drivmedel.</p>
Öka tempot i digital verksamhetsutveckling	<p>Digitalisering, nya arbetssätt och ökat samarbete utifrån ett koncernperspektiv minskar rutinmässig handpåläggning. Det frigör också resurser för medarbetarnas kreativa lösningar. Smartare arbetssätt ökar fokus på lärande och görande.</p>

Uppdrag	Uppdragsbeskrivning
	Kommunstyrelsens uppdrag är att fullfölja det politiskt prioriterade digitaliseringsarbetet utifrån den fjärde årliga ekonomiska budgetsatsningen, med ökat fokus på verksamhetsutveckling. Nyttan av satsningar ska kunna utvärderas.
Tydliggör "En kommun – En koncern"	<p>Genom att skapa en struktur för "En kommun – En koncern" har våra medarbetare lättare att se helheten. De kan då se hur koncernen tillsammans kan nå och verkställa mål med en ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Strukturen gör också att kommunen använder totala resurser så effektivt som möjligt, för att nå bästa möjliga resultat.</p> <p>Kommunstyrelsens uppdrag är att stärka och göra kommunkoncernens ledningsstruktur tydlig, så att strukturen innehåller alla ingående koncerndelar.</p> <p>Säkerställ exempelvis att alla nämnder planerar och följer upp utifrån enhetliga direktiv, samtidigt som inte mer underlag än nödvändigt produceras. Bolagens verksamheter ska med en tydligare ägarstyrning ingå i kommunens verksamheter och vara delaktiga</p>
Samordna och utveckla samhällsbyggnadsprocessen	<p>Kommunens samhällsbyggnadsprocess behöver samordnas och utvecklas för att effektivare möta omvärldens förväntningar och kommunens egna behov. Styrning, ledning och samverkan mellan tekniska nämnden, miljö- och byggnadsnämnden och kommunstyrelsen vidareutvecklas, exempelvis inom kommunens strategiska planarbete.</p> <p>Kommunstyrelsens uppdrag är att införa prioriterade slutsatser i det pågående arbetet för en utvecklad samhällsbyggnadsprocess. Affärsmässighet ska vara en hörnsten i den utvecklingen. Trappa upp arbetet med Årets stadskärna 2025.</p>
Bedöm hur nya befolkningsprognoser påverkar investeringsbehovet	<p>Den senaste befolkningsstatistiken för Enköpings kommun visar att ökningstakten mattats av betydligt, främst under den andra halvan av 2022. Om prognosen för befolkningsökningen behöver skrivas ned påverkas kommunens investeringsbehov.</p> <p>Kommunstyrelsens uppdrag är att se över behovet av omprioritering i investeringsbudgeten. Se också över hur förflyttning i tid av planerade projekt påverkar kommunens driftsbudget.</p>
Brott i välfärden	<p>Välfärdsbrottslighet är demokratihotande. Att otillbörligen utnyttja välfärdsystemen för egen vinning undergräver trovärdigheten i systemet. Det riskerar förtroendet för det offentliga och dränerar systemet ekonomiskt.</p> <p>Kommunstyrelsen uppdrag är att samordna koncernen i arbetet att samordna och förebygga brott mot välfärden.</p>

Risker

Ett av kommunfullmäktiges riktade uppdrag som tilldelats kommunstyrelsen är att genomföra en verksamhetsöversyn och därigenom effektivisera 55,4 miljoner i kommunkoncernen. Utifrån översynen ska ett beslut om ändringsbudget fattas senast i juni 2023. Vid förändrade förutsättningar finns risk att nämndens verksamhet och arbete med måluppfyllelse under 2023 påverkas. Eventuellt besparingskrav samt rådande ekonomiska läge kan innebära att nämndens prioriterade satsningar inte kommer kunna genomföras under året. Även förändrad organisation eller förändrat arbetssätt kan under en övergångsperiod ta resurser från ordinarie verksamhet.

Inom kommunstyrelsens verksamheter har flera avdelningar upplevt det svårt att rekrytera nya medarbetare under 2022, något som väntas hålla i sig även under 2023. På grund av svårigheten att rekrytera samtidigt som avdelningarna tappar viktig personal är risken stor att verksamheternas leverans av de tjänster som förväntas påverkas negativt.

Årets budget

Driftsbudget

Driftsbudget per verksamhet (belopp i mnkr)	Budget 2022	Budget 2023	Förändring
Budget per avdelning (tkr)			
Politisk verksamhet KS	-6,2	-6,7	-0,5
Kommundirektör	-3,7	-4,5	-0,8
Stabschef	-15,4	-14,0	1,4
Näringsliv	-4,5	-5,3	-0,8
Avdelning för ledningsstöd	-18,5	-16,8	1,7
Ekonomi och kvalitet	-20,6	-19,8	0,8
Inköp	-8,4	-10,1	-1,7
Kommunikation	-16,6	-15,2	1,4
HR och lön	-24,3	-24,8	-0,5
IT och digitalisering	-54,4	-55,2	-0,8
Trygghet och säkerhet	-3,7	-4,3	-0,6
Totalt	-176,3	-176,7	-0,4

Investeringsbudget

Investeringsbudget (belopp i mnkr)	Budget 2023
Satsning digitalisering	-0,4
Ekonomisystem	-1,5
Inventarier re-investeringar	-0,1
Inventarier re-investeringar IT	-8,6
Totalt	-10,6